Školský bonbónik

školský rok: 2020/21

školský časopis číslo 1

ZŠ s MŠ KOTEŠOVÁ

OBSAH:

1. Básničky od druhákov 3
2. Európsky deň jazykov 4
3. Predstavujeme nový predmet 5
4. Pranostiky 6
5. Slávne výroky od šiestakov 6
6. Týždeň zdravia 6
7. Metóda CLIL 8
8. Október – mesiac úcty k starším 10
9. Jesenná tajnička 15

Úvodná strana - foto: Týždeň zdravia

Zadná strana - foto: Týždeň zdravia
Výtvarné práce

Adresa redakcie:	Kotešová 378, 013 61
Šéfredaktor:	Lucia Feješová, žiačka 8. ročníka
Predseda redakčnej rady:	Petra Jandačková, žiačka 8. ročníka
Členovia redakčnej rady:	Aneta Kožienková, Daniela Dudoňová, žiačky 8. ročníka
Ročník:	XXIII.
Vychádza:	pravidelne 4 – krát ročne
Číslo 1/2019-2020	vychádza 20. 11. 2020
Pedagóg:	Mgr. A. Karchutňáková, technická pomoc

Básničky od druhákov

Vetrík

Fúkal vetrík jesenný,
prifúkol mi krásne sny.
O prasiatku z gaštanov,
ktorých máme plný dom.
O listovej princeznej,
ktorá žije v mojom sne.
Dominika Hírešová

Šarkan

Púšťame si šarkana
na vysokom kopci.
Dúfame, že neuletí,
ja ho držím v pästi.

Vietor fúka, vietor duje,
už mi šarkan poletuje.
Miško Vantroba

Jeseň

Jeseň farebné listy robí,
ako maliar ich nafarbí.
Papier nimi ozdobíme,
izbičku si okrášlime.
Miško Štaffen

Jeseň

Na jeseň listy padajú
a deti gaštany chystajú.
Blíži sa k nám zima,
čiapky chystá mama.
Patrik Tkadlec

Ježko

Prišla jeseň, ježko v skrýši,
jabĺčko si papá pyšný.
Jabĺčok má plnú skrýš.
Ježko, ty v tej skrýši spíš?
Nelka Juríková

Rozlúčka s letom

Vonku svieti zubaté slniečko,
na strome dozrelo jabĺčko.
Deti zbierajú gaštany,
leto už je za nami.
Dávidko Boháčik

Jeseň

Prišla jeseň - krásny čas,
žltú lúku máme zas
i ovocia plný sad.

Stromy sa nám zafarbujú,
detičky sa radujú.
Gaštany sa kotúľajú,
vo vrecku sa usmievajú.
Peťka Holá

Jesenný deň

Slniečko nám ráno svieti.
A nás volá: „Milé deti!“
Lístie sa už vyfarbuje,
ovocie tiež dozrelo,
kúpaniu nám odznelo.
Všetky farby lístie má,
bude to dnes zábava!
Nikolka Chalupianská

Ovocie

Plný košík ovocia jeseň priniesla,
na koláč a na džemík všetky zídu sa.
Z jabĺk sladký koláčik upečie mi mamička,
„Ochutnaj môj miláčik“,
pohladí ma na líčka.
Ninka Mariniaková

Šípky

Zo šípok som si urobila venček,
ktorý som si dala na domček.

Jesenné lístie padalo,
žltými farbami hralo.
Kristínka Hujová

Európsky deň jazykov

Ovládanie jazykov je nevyhnutnosťou a právom každého – to je jedným z najdôležitejších posolstiev Európskeho dňa jazykov. Aj tento rok sa 25. septembra 2020 v našej škole konala ochutnávka európskych jazykov.

Keďže slovenčina patrí medzi slovanské jazyky, na jednotlivých predmetoch sa žiaci prostredníctvom rôznych zaujímavých aktivít oboznámili aj s ďalšími slovanskými jazykmi, a to češtinou, poľštinou, ruštinou, srbčinou, slovinčinou či ukrajinčinou. Zopakovali si aj nemčinu a angličtinu, ktoré ich sprevádzajú bežne počas vyučovania.

Do tónov poľštiny sa započúvali na besede s rodenou lektorkou z Poľska, pani Katarzynou Bielik, ktorá im pútavo porozprávala nielen o histórii a kultúre Poľska, ale aj o tom, čo majú Poliaci a Slováci spoločné.

Pre žiakov bolo pripravené aj tematicky ladené menu: desiata - moravské koláče, obed - poľské zrazy. Menu bolo v spolupráci so školskou jedálňou a moravské koláče, ktoré žiakov potešili na desiatu, finančne zabezpečila Rada rodičov pri ZŠ s MŠ Kotešová.

Všetkým, ktorí sa podieľali na príprave, srdečne ďakujeme!

Tajnička – Píš slová po anglicky.

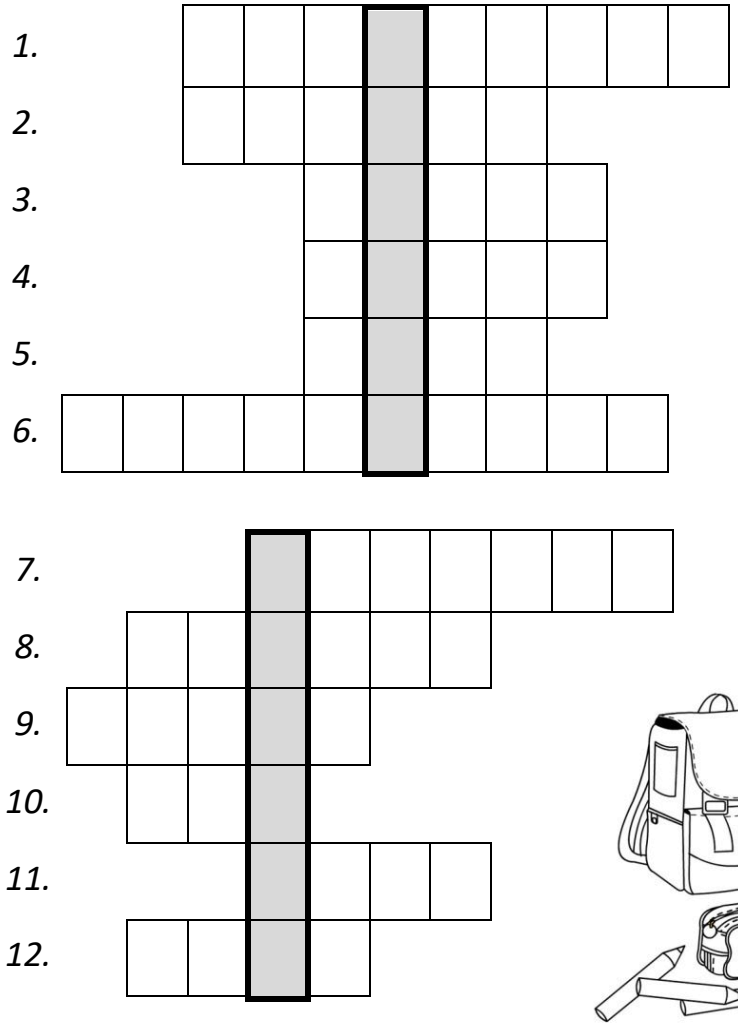

1. *Miestnosť v škole, kde sa učíme.*
2. *Na rysovanie potrebujeme pravítko a...*
3. *Sedíme na...*
4. *Píšeme na ňu kriedou.*
5. *Z čoho čítame?*
6. *V čom máme pastelky a perá?*
7. *Kto nás učí?*
8. *Kam chodíme, aby sme sa učili?*
9. *Kto sa chodí učiť do školy?*
10. *Na to, aby sme niečo zalepili, potrebujeme...*
11. *Školská lavica*

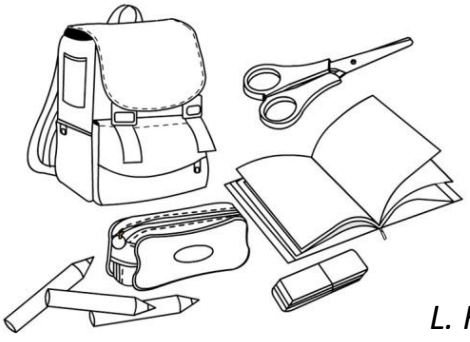

L. Feješová, 8. ročník

Osemsmerovka - Vyhľadajte v tajničke všetky ruské číslovky.

о	й	ц	г	е	р	ы	т	е	ч
д	ц	э	э	ю	ъ	д	ю	я	ы
и	у	и	в	о	с	е	м	ь	с
н	р	т	ж	х	э	в	л	б	ч
ь	а	ц	у	ь	т	я	с	е	д
ь	а	ы	к	п	н	т	э	ь	Ф
т	р	и	е	к	ь	ь	т	т	м
а	н	Ф	ь	в	м	с	и	я	д
в	о	с	с	в	е	л	а	п	л
д	з	з	ш	ш	с	й	ц	м	и

1	один
2	два
3	три
4	четыре
5	пять
6	шесть
7	семь
8	восемь
9	девять
10	десять

Predstavujeme nový predmet - **Viem, čo zjem**

Je to nový voliteľný predmet pre žiakov 5. ročníka, ktorý je zacielený na podporu zdravého životného štýlu našich žiakov.

Vyučovacie hodiny sú zamerané na osvojenie základných pravidiel zdravého a vyváženého stravovania, význam pestrej stravy, rôzne aspekty vplývajúce na kvalitu potravín.

Budeme sa rozprávať o rizikách nevhodného stravovania, poruchách príjmu potravy a rizikách spojených s nedostatkom tekutín v tele. Sústredíme sa tiež na vybudovanie a upevňovanie hygienických návykov dôležitých pre zachovanie zdravia v súvislosti s potravinami a s ich manipuláciou v bežnom živote.

<u>Spýtali sme sa piatakov – Prečo jeme?</u>

Vyberáme z odpovedí:

- jeme preto, aby sme žili, jeme vyváženú stravu v primeranom množstve, čím je prírodnejšia, tým je zdravšia,
- jeme, aby sme do tela dostali vitamíny, aby sme boli silní,
- aby sme neboli hladní,
- jeme preto, aby sme rástli, mali silu, neboli hladní, zjeme toľko, aby sme sa neprejedli a neboli tuční,
- do nášho tela potrebujeme dostať vitamíny, minerály, bielkoviny, tuky, sacharidy.

Pranostiky od šiestakov

Keď na Maroša vidíš vločky, budú dobré sánkovačky.	*M. Masarovič*
Na Veroniku – nešetriť gymnastiku.	*V. Ďuračková*
Ak sa Adam na saniach spúšťa, teplú jar nám do domov vpúšťa.	*A. Papšo*
Svätý Leo chladný, budú v septembri všetci hladní.	
(Nie som v kalendári.)	*L. Václavík*
Svätá Tamara do snehu sa ponára.	*T. Chalupianská*
Na svätého Bystríka jablká do košíka.	*B. Pavlík*
Kto nenasial na Adriána hrachu v marci, nebude ho variť v hrnci.	
Ak v marci na Adriána kukučka kuká a bocian klepotá	
– dočkáme sa teplého leta.	*A. Feješ*
Po Matúši daj čiapku na uši.	*M. Balala*
Na Martinu schovávajú sa všetky bazény na zimu.	*M. Polková*
Na svätého Martina drž sa synku komína.	*M. Lušnák*
Po Helene za mesiac letí leto na mesiac.	*H. Cabajová*
Na Viliama, koncom mája, slnko do záhrady nás vyháňa.	*V. Begáň*
Liliana bez dáždniku, pred oblakom niet úniku.	*L. Baltová*
Keď je Nikola upršaná, budú mokré celé rána.	*N. Odváhová*

Slávne výroky šiestakov

K darovanému koňovi aj sedlo chcem.
Aká práca, taký obed.
Trikrát meraj a raz predaj.
Babka k babce budú vrabce.
V zdravom tele zdravý vzduch.

Kto neskoro chodí, už nič nerobí.
Komu niet pomoci, tomu po polici.
Aká matka, taký dom a deti v ňom.
Komu sa nelení, ten je strelený.
Kto druhému jamu kope, sa narobí.

Týždeň zdravia

Dni plynú. My ich napĺňame svojím konaním. Je príjemné zistiť, že naše činy môžeme spojiť do spoločného cieľa. Tým cieľom bolo v mesiaci október rozvíjať zdravý životný štýl už od mladšieho školského veku počas dvoch týždňov. A podarilo sa!

Týždeň zdravia sme začali výstavkou ovocia a zeleniny. Touto cestou chceme vyjadriť poďakovanie všetkým aktívnym deťom a ich rodičom, ktorí nám poskytli na výstavku nádherné exponáty. Energiou ľudských rúk a plodov prírody sme vykúzlili krásnu jesennú paletu farieb. Bolo naozaj čo pozerať.

Hlavnou aktivitou druhého dňa bolo pripraviť pre našich školákov zdravé raňajky. Zdá sa, že si všetci radostne pochutili na chlebíku s maslom, medom a orechmi. Bol to zdravý veselý štart do nového školského dňa. Deti sa dozvedeli, že med je veľký prírodný zázrak. Na raňajky

sme pre celú školu minuli jeden kilogram medu. Na jeho vytvorenie bolo potrebných asi tisíc včiel robotníc, ktoré nazbierali nektár z približne 4 miliónov kvetov. Na jeden krajec chleba sme natreli jednu čajovú lyžičku medu. Na vzniku tejto čajovej lyžičky medu pracovalo asi dvanásť včiel celý svoj život. Z nášho pohľadu teda život včiel nie je vôbec sladký, včely v tom lepšom prípade doslova umierajú od opotrebovania. Nie nadarmo hovoríme, si usilovný ako včela.

Tretí deň sa niesol v znamení vitamínov. Starší žiaci pod vedením pani učiteľky Šipekovej obrali zo školských jabloní jabĺčka. Hurá, už dozreli! Pani upratovačky Helka, Majka a Jojka jabĺčka vyumývali a našim deťom nakrájali. Ach, tie boli sladké. Len sa tak po nich zaprášilo! Prostredníctvom školského rozhlasu si žiaci vypočuli reláciu o živých potravinách. Naučili sa, že našou úlohou je vyberať pre zdravie tie potraviny, ktoré obsahujú vitamíny, minerály a enzýmy. Tepelnou úpravou sa menia na mŕtve a organizmu neprospievajú. Úlohou žiakov v tento deň bolo vytvoriť spoločný triedny projekt na veľký formát kartónu. Témou bol ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL. Nikto sa nenechal zahanbiť. Deti podali super výkon od najmenších prváčikov až po tých najstarších deviatakov. Najväčší projekt vytvorili najmenší prváci.

Vo štvrtok nás čakala ochutnávka ovocných štiav. Mňam! Bol problém vyberať. Jabĺčková, hrušková, egrešová, jahodová, čierne ríbezle. Víťazila višňová.

Posledný deň týždňa sme venovali jablku. Čo bolo náplňou? Pani učiteľky prvého stupňa pripravili pre deti integrované tematické vyučovanie. Bola to veľká zábava. Téma jablka deti sprevádzala na všetkých vyučovacích predmetoch. O jablku sa veľa dozvedeli. Už všetci žiaci vedia, že jablko je domáci lekár.

Nový týždeň sme zahájili poslednou plánovanou aktivitou zameranou na zdravý životný štýl - Štafetu zdravia. Ako prví bežali naši najmenší prváci. Na štart priniesli symbol zdravia – srdce. Po odbehnutí putovala štafeta do druhého ročníka, čo bol signál, že idú na štart. Tak sa postupne srdiečko jednotlivými triedami dostalo až ku deviatakom, ktorí štafetu ukončili. Behu sa zúčastnilo 148 detí. Spoločne sme tak prebehli 56 940 metrov, čo je takmer 57 kilometrov. Stihli sme to za 22 minút a 54 sekúnd. Asi by nikto z nás nepredpokladal, čo spoločne dokážeme. Veď by sme dobehli do Trenčína. Sme super tím! Symbolickú štafetu sme odovzdali pani kuchárkam do školskej jedálne. Počas celého týždňa stravníkom pripravovali receptúry s rôznou zeleninou, na dochutenie používali voňavé bylinky, každý deň pridávali k obedu jabĺčko.

S veľkým potešením môžeme konštatovať, že sa nám TÝŽDEŇ ZDRAVIA vydaril. Veríme, že aktivity pozitívne ovplyvnili žiakov našej školy. Odniesli si z nich zážitky a informácie, ktoré ich budú naďalej formovať v správnom konaní v oblasti zdravého životného štýlu. Ten je predsa v dnešnej dobe nesmierne dôležitý!

Metóda CLIL

V tomto školskom roku sme sa rozhodli včleniť do vyučovacích predmetov výuku cudzieho jazyka v podobe metódy **obsahovo a jazykovo integrovaného vyučovania.**

CLIL - Content and Language Integrated Learning, umožňuje žiakom stretávať sa používaním cudzieho jazyka aj na inom predmete ako je anglický alebo nemecký jazyk.

Vyučovanie cudzích jazykov a iných predmetov sa tak navzájom prepája a vyučovacia hodina spĺňa dva ciele – jeden sa zameriava na osvojenie učebnej látky (napr. geografie, slovenského jazyka a pod.) a druhý na uvedomelé používanie cudzieho jazyka pri výuke týchto predmetov. Hlavné informácie sú podávané v materinskom jazyku a niektoré vyučovacie aktivity prebiehajú v cudzom jazyku.

Prínosy CLIL metódy:

1. *Žiaci sa naučia myslieť v cudzom jazyku.*
2. *Precvičujú si cudzí jazyk aj pri vyučovaní iného predmetu.*
3. *Naučia sa prekonávať zábrany v používaní cudzieho jazyka.*

CLIL je výborný spôsob, ako naučiť deti cudzí jazyk využívať,
v cudzom jazyku hovoriť aj myslieť.

Mgr. Katarína Kasemová

Ukážka z hodiny literatúry v VI. triede.

Žiaci sa stretli s dielom Sama Chalupku: Turčín Poničan, ktoré poznajú všetky generácie. Po rozbore textu prebásnili dielo slovenskej klasiky a pohotovo ho preložili do slovensko-anglickej verzie.

Jajže, god, strach big:
padli Turks na Poniky;
padli, padli at midnight:
Jajže, god, niet pomoci.

People boží, run,
zajať Turkom sa nedajte:
a čo young — zutekalo,
a čo old — nevládalo.

Jumped Turčín bystrým skokom
do jelšiny above the river/stream;
našiel on tam old woman,
between krovím učupenú.

Také he jej robí muky:
do železa dal jej hands;
povraz hodil her na šiju
a o horse pripäl si ju.

Vláči Turčín old woman, vláči,
po hrobline, po bodliači:
starkej blood sa z nôžok leje,
a Turčín sa iba laughs.

A keď she už ustáva,
kančukou her pošibáva;
a keď ona to the ground padá,
ostrohami v bok ju báda. —

Hučia, hučia Turkov čaty,
poháňajú people zajatý:
tri ráz moon už omladol,
a they vždy tiahnu nadol. —

Ten turecký world ďaleký,
prešli oni prez tri rivers,
zašli oni za tri mountains,
zastali pri širom sea.

A nad morom city/town leží,
týči to the sky tisíc veží:
Jaj, bože, len sad je to:
na tých vežiach kríža nieto. —

A keď blížili sa k city/town,
Turkyňa im zašla road/way:
a Turkyňa ako rose,
pekne víta svojho husband:

„Welcome, mužu, vitajže mi,
z tej uhorskej krásnej country!
Či sa good vám vodilo?
Či vám luck poslúžilo?“ —

„Good, good sme chodili:
Hungarians sme si podbili,
a Slovaks sa nedali,
preto sme ich zrabovali.

A čože je tu nového?
Tell me, wife dač dobrého.“
„Dobrá, dobrá tu news:
požehnal ti pánboh little son.“

„A ja vediem otrokyňu,
our synku varovkyňu.
Keď ho bude kolísavať,
she will sing to him nicely.

Slovenka to, tam od Hrona;
she sings very nicely:
bo spevu na božom svete
nad slovenský nenájdete.“ —

The Turk sits, drinks coffee
a Turkyňa zlatom šije:
a starká si sings tíše
a Turčiatko im kolíše.

„Hajaj, búvaj, beautiful child!
Donesiem ti z hája flower;
donesiem ti z rose púčok,
veď si ty môj milý grandson.“

Dopočul to Turčín young,
hneď so starkou stal do vady:
„Ako ty smieš to spievati?
Či si mu ty grandmother/grandma?“ —

„Raz Poniky rabovali,
son môjho sebou vzali;
syna môjho in his third year (of age),
mal on hviezdu, znak na boku.“

A Turčín and his wife
hodili sa na kolená:
„Odpusť, mati, svojmu synu
prevelikú jeho vinu.

You will not už otrokovať,
s nami budeš tu panovať,
chodiť, ako my, vo gold
a spočívať na zamate.“

„Udeľ vám Boh, my children,
sväté požehnanie svoje,
ale túžba moja flies
len ta, kde kríž z veže svieti.

Ta do vlasti mojej lona,
na tie beautiful brehy Hrona:
tam kvitol flower mojej mladi,
inde sa mne žiť nesladí.

Tam pod krížom starší moji
v tichých hroboch sleep v pokoji;
tam — keď bude vôľa božia —
i me ku nim nech uložia.“

OKTÓBER – mesiac úcty k starším

Čo mi rozprávali starí rodičia

Moja babka mi často rozprávala pred spaním o tom, aké mala detstvo.

Keď boli malí, nemali žiadne hračky. Neexistovali obchody s hračkami. Tak im nezostávalo nič iné, len si ich vyrobiť. Loptu si vyrobili z ponožiek a od svojej mamy dostali bitku, lebo ponožky sa pri hre pretrhli. Dreveného koníka jej dedko vyrobil v stodole. Bábiku im babka vyrobila zo sušeného šúpolia. Viete, čo je to šúpolie? Nič to, ak aj neviete. Ani ja som to hneď nevedela. Je to sušený obal kukuričného klasu.

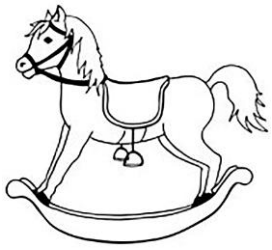

Ani obchod so sladkosťami nemali. Prababka mojej babke za odmenu zvykla pripraviť sladkú maškrtu z páleného cukru. Boli to karamelky.

Mali ťažký život, ale aj nádherný, lebo žili v prírode pri sviečkach bez elektriny.

D. Ševčíková, 3. ročník

Keď bol môj dedo malý, chodil so svojím otcom pásť kozy na lúku do lesa. Potom večer kozy podojili a dedova mama vyrábala z mlieka tvaroh. Z kozieho mlieka si robili aj kakao. Mne kozie mlieko nechutí.

Dedo mi tiež hovoril, že do školy chodili každý deň pešo niekoľko kilometrov, lebo nemali auto. Mali to ťažké

G. Matúš, 3. ročník

Keď som bol malý, babka so mnou často chodila do družstva. Vždy mi tam ukazovala nové traktory. Pred tým mali staré traktory značky Zetor, ktoré sa im často kazili a nemohli na nich pracovať na poli. Kúpili preto moderné traktory značky John Deere. Babka sa kamaráti so šoférmi Jurom, Tiborom, Majom, ktorí ma povozili na nich.

M. Rančák, 3. ročník

Dedko mi rozprával o živote v minulosti, keď sa narodil počas druhej svetovej vojny. Aký ťažký život, chudobu a hlad zažil.

Už ako malý chlapec odišiel do služby ako paholok. Tam musel ťažko pracovať za jedlo, aj to dostal málo. Veľakrát mu bolo dobré aj ovocie z polí či zamrznuté šípky.

Keď to porovnáme s dnešnou dobou, máme oveľa lepší život.

K. Bukovanová, 3. ročník

Moji starí rodičia mi často hovoria, ako pekne prežívali svoje detstvo.

V lete chystali potravu pre domáce zvieratá, aby mali čo jesť. V zime zažívali veľa zábavy pri sánkovačkách, keď napadlo aj dva metre snehu.

L. Uherek, 3. ročník

Moja stará mama mi rozprávala, keď bola dievča, nebol ani kanál, neboli takéto cesty ani svetlá. Autá nechodili, boli len koníky s rebrinovým vozom. V zime napadlo veľa snehu, bývali veľké mrazy, rieka zamrzla a mohli sa korčuľovať.

A stará mama hovorí, že bolo veselšie, ako je dnes.

A. Hadrbolcová, 3. ročník

Spomienky starých rodičov

Starí rodičia, o ktorých budem písať, bývajú v Kotešovej. Veľmi rada ich navštevujem. Pri teplom čaji a krbe sa radi rozprávajú o svojom živote.

Dedko mi hovoril, že keď bol malý, ešte neboli cukríky, chodil si do obchodu kúpiť kockový cukor. Nevedel vysloviť c, tak si v obchode pýtal kočkový cukor. Keď mal desať rokov, tak dostal od brata lyže. Boli dlhé 2,1 m. Namiesto lyžiarok mal otcove kožené topánky, ktoré mu boli naozaj veľké. Raz, keď sa dolyžoval, dal premočené topánky do pece. Ráno, keď sa zobudil, zistil, že tak sa tam dobre vysušili, že boli malé aj jemu. A potom dostal od otca výprask, lebo mu zničil topánky.

Babka zase spomínala, ako išla pásť kozu. Zobrala si so sebou knižku, aby sa nenudila. Onedlho sa išla kúpať do Váhu. Keď sa vrátila, zistila, že jej koza zožrala niekoľko strán.

Svojich starých rodičov z celého srdca ľúbim.

M. Augustínová, 4. ročník

Keď mal dedko osem rokov, chodieval jeden chlapec z Ostravy na prázdniny k svojej babke. Boli kamaráti, a tak sa množili zážitky pekné aj zlé.

Pekné boli tie, keď chodili pásť husi, kozy aj kravy. Popri tom chodili na huby. Zbierali jahody, čučoriedky a maliny, za čo dostali doma vždycky pochvalu a nejaký ten peniaz. To bola tá jedna z tých pekných chvíľ, ktoré prežívali. Z tých menej pekných mi tiež jednu porozprával. Hrali sa na doktorov a operovali malé húsatká. Za čo schytali riadne po hlave.

Tých zážitkov bolo strašne veľa, bolo by to na dlhé rozprávanie.

M. Škerová, 4. ročník

Kedysi dávno, keď moja babka a dedko boli malí, prežívali inak ako dnes.

Moja babka mi spomínala, že museli chodiť na pole, ručne kosiť trávu. Rada spomína na kúpanie v rieke Rovňanke. Dedko mi povedal, že nemali internet, ale bola zábava.

Babku aj dedka mám rada. S babkou chodievam na bicykli a s dedkom si vždy posrandujeme.

V. Krajčíová, 4. ročník

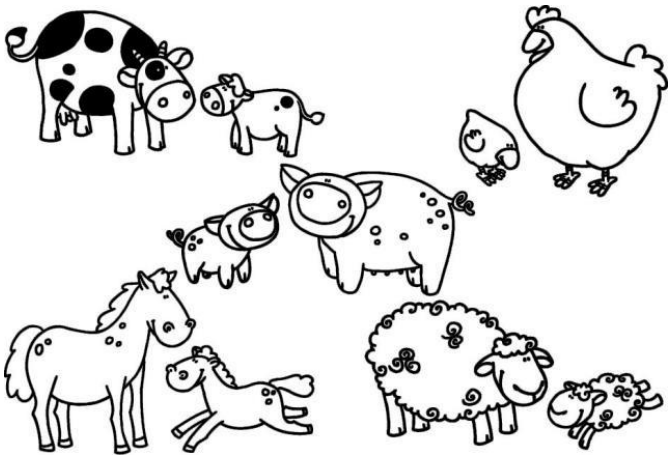

Keď bola babka malá, musela pomáhať a opatrovať mladších súrodencov. Rodičia odchádzali do práce a deti ostávali doma a starali sa o domáce zvieratá.

Ráno podojila kozu a potom išla do školy. Po návrate zo školy najprv sa postarali o zvieratá a potom išli na pole, kde boli do večera. Na učenie im zostávalo veľmi málo času. Všetko sa robilo ručne, nebolo toľko strojov ako dnes.

Teraz je doba technológií, ktorá zľahčuje život ľudí. Ale táto doba je veľmi rýchla a náročná. Nestíhame sledovať život, ktorý nám rýchlo uteká.

B. Njamma, 4. ročník

Čo mi rozprávali starí rodičia?

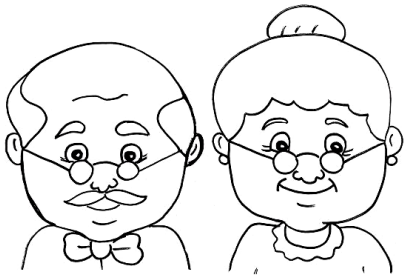

Starí rodičia bývajú od nás ďalej. Keď som im zavolala, radi si so mnou zaspomínali na svoje detstvo. Niektoré ich príhody boli vážne, iné smiešne.

Keď bola babka menšia, dostala od svojej mamy ušitú bábiku z handričiek. Povedala mi, že keď bola jar a nemali švihadlo, tak si zviazali prúty a skákali cez ne. Keď chodila do školy, hodinu predtým pásla kravy. Do školy chodili jeden týždeň ráno a druhý poobede. Vyučovanie bolo aj v sobotu. To by som s nimi nechcela meniť! Podobne ako my hrali vybíjanú a babka hrala aj hádzanú. V zime sa korčuľovali a mali také korčule, čo sa dali pripnúť na topánky.

Môj dedko tiež pomáhal pásť kravy. Počas pasenia chytali žaby a raky. Niekedy si ich upiekli, vraj to bola pochúťka! Keď bol druhák, dostal svoje prvé lyže. Hovoril, že poznámky do žiackej knižky nedostávali, ale učitelia si to s nimi rovno vybavili lieskovou palicou. Keď nebolo v zime v škole čím kúriť, nebolo uhlie, mali uhoľné prázdniny.

Svojich starých rodičov mám veľmi rada. Rada ich navštevujem a rozprávam sa s nimi. Lúštim s nimi krížovky, chodíme na prechádzky.

E. Augustínová, 5. ročník

V sobotu večer som poprosil svoju 77 – ročnú babku, aby mi porozprávala niečo zo svojej mladosti, čo zažila. Jej rozprávanie nebolo dokonalé, často mala odbočky, niečo viac rozvádzala, ale bola úprimná.

Spozornel som vo chvíli, keď babka povedala: „Sebi, poviem ti zážitok tvojho dedka.“

Ja a tvoj dedko sme vyrastali v neľahkých časoch 2. svetovej vojny. Dedko mal vtedy 8 rokov a žil na Orave. Orava bola chudobný kraj, v každej rodine bolo veľa detí a všade hlad. V ich dome boli ubytovaní nemeckí vojaci. Jedného dňa si Nemci na dvore varili jedlo. Dedko a jeho kamaráti ich pozorovali. Boli však hladní, a tak ich napadlo zobrať Nemcom chlieb. Tí ich pri tom chytili a rozhodli sa, že za tento čin chlapcov zastrelia. Nemecký vojak dal deti nastúpiť do radu a namieril na ne zbraň. Suseda s plačom bežala za ich veliteľom, aby to zastavil. Veliteľ neváhal, rýchlo preletel cez záhradu a hlasno kričal na vojaka: „Halt, halt!“

Takto deti zachránil od istej smrti pre kúsok chleba. „Veru, takáto to bola doba,“ zašepkala babka. Babkino rozprávanie nemalo konca. Babka je náš poklad a všetci ju máme veľmi radi.

S. Kurkin, 9. ročník

Moja babka sa narodila do obyčajnej rodiny. Začiatky boli veľmi ťažké, lebo od nich odišiel otec. Postupom času ich mama naučila nahrádzať otca. Ich trápenia sa lepšili.

Po škole babka trávila čas hraním sa s kamarátmi pod lipami. Jej obľúbené obdobie bola zima, ktorá bola v tých časoch štedrá na sneh. Sánkovali sa, lyžovali a korčuľovali. Korčuliam hovorili kvinťáky. Pripevňovali ich na zimné topánky špeciálnym kľúčikom. Z mojej babky bol veľký huncút. Keď nebol doma jej brat, požičala si jeho lyže. Keďže boli drevené, rýchlo ich zlomila. Po príchode domov nasledoval trest bitkou. Bolo jej to ľúto, lebo ich mama nemala dosť peňazí, aby bratovi kúpila nové lyže.

Do učňovskej školy babka nastúpila v Považskej Bystrici. Dochádzala tam vlakom. Spolu so spolužiakmi si rozprávali veselé príhody. Babka zažila aj rok 1968, kedy k nám vtrhli vojská Varšavskej zmluvy. Toto obdobie prežívali ťažko a so strachom.

Po dlhšom čase si babka našla v práci priateľa, môjho deda, ktorý sa stal jej manželom. Narodili sa im deti, môj tato a teta. Boli spolu krásnych 38 rokov. Veľmi rada na to spomína.

R. Bolik, 7. trieda

Október. Asi si povieme, že vyzerá ako obyčajný mesiac. Listy na stromoch sa sfarbujú do pestrofarebných farieb, začína byť chladnejšie a pofukuje jemný vetrík. Tento mesiac je niečím výnimočný. Je to mesiac úcty k starším.

Navštívila som moju tetu a ona mi porozprávala o tom, čo zažila.

V mojom detstve bola chudobnejšia doba. Bývala som v Čausi. To je obec medzi Handlovou a Prievidzou. Chodila som tam 4 roky do školy. Tiež som tam mala 1. sväté prijímanie, ale veľmi si na ten deň nespomínam. Birmovku som mala v deviatich rokoch.

Neskôr sme sa presťahovali do Kotešovej, tu som chodila do školy, potom som pokračovala v Bytči. Tam sme si mohli vybrať, či chceme odísť z 8. alebo 9. triedy. Ja som ostala v 9. a volali sme ju kurz B.

Po maturite som si urobila nadstavbu – ekonomickú. Bavila ma práca v Tuzexe, kde som predávala a premieňala peniaze.

Keď som bola staršia, veľa som cestovala. Navštívila som Svätú zem, bola som v Portugalsku vo Fatime a aj v Lurdoch. Tiež som išla do mestečka La Salette vo Francúzsku. Bola som aj v Ríme. Všetky miesta boli pekné. No a teraz už hlavne upratujem a varím.

Na záver mi napadla otázka, na ktorú ma zaujímala odpoveď. Spýtala som sa, čo by odkázala ľuďom alebo mladej generácii. Zasmiala a odpovedala: „Nerobte si zle a majte sa radi!“

Moja teta má stále sladký úsmev na tvári a je veľmi láskavá. Čas , ktorý s ňou trávim, si vážim a nosím v srdci.

Či už je október alebo nie, každá chvíľa strávená so staršími ľuďmi má v sebe malé, no predsa prekrásne čaro.

S. Donovalová, 9. ročník

Moji starí rodičia vždy chovali domáce zvieratá. Mali sliepky, zajace, prasa a aj husi. Porozprávam vám príbeh, ktorý sa stal tesne pred Vianocami.

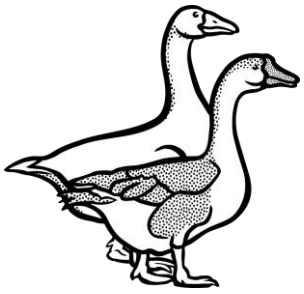

Blížili sa Vianoce a babke s dedkom vždy na vianočnom stole nechýbala pečená hus. Tak sa rozhodli, že ich vykúpu v rieke Rovnianka, aby mali husi čisté perie. Babka však na húsky pozabudla, ony vyšli na hrádzu a vošli do kanála. Fúkal silný decembrový vietor a husi unášala voda. Zúfalá babka pribehla domov po dedka a spolu s deťmi bežali po hrádzi za husami. Snažili sa ich z vody dostať, tak hádzali do vody snehové gule. Prudký svah bol klzký a husi sa nemohli dostať z vody na breh. Začalo sa stmievať, a tak husi ostali celú noc vo vode. Nešťastní starí rodičia však dostali skvelý nápad. Ráno si babka požičala od susedov gunára, na ktorého boli husi naučené. Zaviedli ho na hrádzu a gunár začal hlasno gágať, rozprestieral krídla, behal popri rieke a húsky ho nasledovali. Dedko pomocou lopaty nahádzal na zľadovatelý svah sneh a husi po ňom vyšli za gunárom.

Vymrznuté, ale za to čistučké húsky si na čele s gunárom capkali domov. O deň neskôr rozvoniavala celá kuchyňa pečenou husacinkou.

T. Moravík, 5. ročník

Moja babka je milá osoba, rada šije, varíme spolu, pečieme, upratujeme, veľmi rada aj číta.

Babkina mama pochádza zo Sučian. Keď sa presťahovali do Kotešovej, často chodievali vlakom navštíviť starých rodičov. Cestovať vlakom bol pre nich veľký zážitok. Keď prechádzali Strečno, mali strach z tunela, tak sa silno držali mamy.

Raz sa im stala nepríjemná udalosť. Babkina mama stretla na stanici v Žiline svoju kamarátku z detstva. Tak sa zarozprávali, že nastúpili na vlak, ktorý išiel opačným smerom na Kysucké Nové Mesto a nie do Sučian. Vlak sa pohol a už nemohli vystúpiť, až na najbližšej stanici v Brodne. Ony ako deti aj s bratom boli vystrašení. Našťastie babkina kamarátka stretla svojho známeho rušňovodiča, ktorý sa nad nimi zľutoval a zobral ich do lokomotívy. Bol to pre nich veľký zážitok.

Odvtedy si babkina mama dávala veľký pozor, keď cestovali do Sučian navštíviť babkinu rodinu.

D. Pavlíková, 5. ročník

Október. Pre niekoho sychravý, chladný mesiac, niekto ho má rád vďaka farebným listom a nadchádzajúcemu Halloweenu. Tento mesiac je však na Slovensku špecifický aj tým, že je mesiacom úcty k starším. Pýtala som sa svojej starkej na to, ako sa jej žilo, keď bola v našom veku. Viete, o nej by sa dali napísať viaceré knihy, ale keď som jej spomenula sloh, asi sa nechcela nejako zosmiešniť, a tak na chvíľu zmĺkla a hľadala slová.

Na začiatku mi povedala, že žili úplne odlišne. V čase, keď boli menší, neboli také technické vymoženosti, čiže do roku 1960 nemali elektrinu. Bola dieťaťom z dediny a so súrodencami sa učila ešte za denného svetla, lebo večer používali petrolejové lampy ich rodičia a starí rodičia. Keď už sme pri staršej generácii, bolo samozrejmosťou pomáhať im. Starká od jari do jesene pásla so sestrou husi. Pomáhala aj v záhrade a domácnosti, aj keď už mala vlastnú rodinu a roboty vyše hlavy.

Potom mi rozpovedala jednu príhodu zo Španielska. Je veľmi scestovaný človek a spolu so starkým precestovali veľa európskych krajín. Autobusovým zájazdom sa vybrali do spomínaného Španielska. Tvrdila, že mesto Calela je veľmi pekné a prvé dni chodili pozerať pamiatky a historické miesta. Jedného dňa, keď obdivovali starobylé ulice pri pobreží Costa Brava, sa zadívali na druhú stranu cesty a zazdalo sa im, že zbadali niekoho povedomého. A naozaj – boli to ich priatelia z Piešťan, ktorí prišli s iným zájazdom. Svet je naozaj malý, však? Napriek tomu, že by si užili dovolenku aj bez priateľov, potešili sa blízkym tvárам a nasledujúce dni strávili s nimi, či už pri mori alebo obdivujúc pamiatky.

Starká je skutočne skvelý človek. Vždy, keď k nej prídem, spraví mi jedlá, ktoré mám rada, rozpráva sa so mnou, pomáha mi. Síce má ako každý svoje chyby a nedokonalosti, môžem si k nej sadnúť, cítiť sa dobre. Mám ju rada tak isto ako aj svoju druhú babku a dedka.

K starším ľuďom treba mať úctu. Niekedy to tak nevyzerá, ale naozaj majú oveľa viac skúseností a múdrosti, ukryté v šedinách.

J. Némethová, 9. ročník

V zime som u babky popíjal čaj a počúval príbehy z jej mladosti. Boli naozaj zaujímavé.

Nerada si spomína na obdobie vojny, ale na to, ktoré nasledovalo potom. Nemecké pohraničie, zvané Sudety, bolo pred vojnou obývané Nemcami a mnohí ho po vojne museli opustiť, lebo nechceli prijať naše občianstvo. Tejto šance sa chytili mnohí ľudia, vrátane rodičov

mojej babky. A tak keď mala osem rokov, presťahovali sa do Sudiet. Babka tam mala veľmi zážívné dospievanie, kde s českými a nemeckými kamarátkami mala kopec zábavy.

Bod zlomu nastal, keď sa kvôli vzdelaniu naša babka Máša s rodičmi a súrodencami vrátila na Slovensko.

Vtedy už bola ôsmačka a za dva roky musela dobehnúť celé učivo zo slovenčiny. Ako hovorila, spočiatku jej to robilo problémy, ale keď chcela mať dobré stredoškolské vzdelanie, veľmi sa snažila dobehnúť zameškané učivo. V deviatom ročníku išla na skúšky na Strednú pedagogickú školu do Turčianskych Teplíc, ktoré úspešne zvládla a školu aj vyštudovala. Moja babka sa stala učiteľkou, učila v Kotešovej a učila aj môjho otca.

Teraz je na dôchodku a na roky prežité so žiakmi v škole často spomína.

M. Rybárik, 9. ročník

Záverom

Tak ako končí leto a začína jeseň, tak prichádza aj staroba. Pomaly, nenápadne a nedá sa jej vyhnúť. Človek sa ocitá v jeseni života a spomína na minulosť. Starnutie je zákonitý, nezvratný a prirodzený proces, ktorému podliehajú všetky živé organizmy, teda aj ľudia.

Mesiac október sa nesie v duchu úcty k našim starším občanom.

Valné zhromaždenie OSN vyhlásilo 1. október za „Medzinárodný deň starších ľudí" v rezolúcii 45/106 dňa 14. decembra 1990. Dôvodom bola správa o demografickom vývoji, ktorá skonštatovala, že populácia starne. Starnutie populácie so sebou prináša významné hospodárske a sociálne výzvy, tak pre vyspelé ako aj rozvíjajúce sa krajiny.

Tajnička

Obdobie suchého, málo veterného, slnečného a cez deň veľmi teplého obdobia, ktoré sa vyskytuje v Európe obvykle v septembri alebo októbri, sa nazýva... (Dokončenie sa dozvieš z tajničky.)

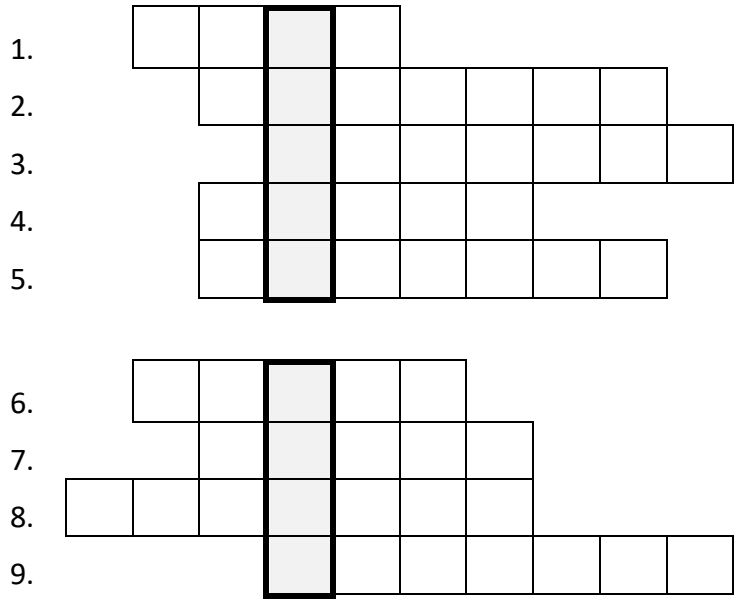

1. Zbierame ich v lese. Majú klobúčik.
2. Púšťame ich, keď fúka vietor.
3. Plod buka
4. Na jeseň sa pestrofarebne sfarbia.
5. Vyrezávame z nej strašidelné tváre.
6. Plod duba
7. Ročné obdobie, keď opadávajú listy.
8. Na trhu predávajú aj pečené...
9. Jesenný mesiac

L. Feješová, 8. ročník

Zdravý životný štýl – triedne projekty

Výstavka ovocia a zeleniny

Výtvarné práce druhákov